

Warszawa, 27. 05. 2014 r.

III.7064.75.2014.JA

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że na tle skarg wpływających do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich ujawnił się problem związany z prawem do zasiłku dla opiekuna osób, które opiekują się współmałżonkiem i nabyły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przed 1 lipca 2013 r. na skutek wniesienia środka odwoławczego od decyzji pierwszej instancji – świadczenie pielęgnacyjne zostało przyznane przez samorządowe kolegium odwoławcze lub sąd administracyjny.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z dnia 30 kwietnia 2014 r., poz. 567) opiekunowie osób niepełnosprawnych nabywają prawo do zasiłku dla opiekuna, jeżeli decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r. na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. poz. 1548 oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 1557).

W myśl natomiast art. 2 ust. 2 w.wym. ustawy zasiłek dla opiekuna przysługuje:

- za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.,

- od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Kształt powołanych wyżej przepisów ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wzbudza duże zaniepokojenie dorosłych opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy podnoszą, iż osoby opiekujące się współmałżonkiem, których prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przed 1 lipca 2013 r. zostało przyznane przez organ odwoławczy mogą napotkać na utrudnienia w dostępie do zasiłku dla opiekuna. Powodem takiego stanu rzeczy może być fakt, iż stosownie do przepisu art. 17 ust. 5 pkt 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r. świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim.

Chcę podkreślić, że w ocenie Rzecznika pojawiające się wątpliwości w sytuacji, gdzie Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt K 27/13 wskazał, że przywrócenie stanu zgodnego z Konstytucją wymaga bezzwłocznej interwencji ustawodawcy, mogą wywoływać dodatkowe napięcia społeczne w środowisku osób sprawujących pieczę nad osobami niepełnosprawnymi.

Z tego względu, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o przeanalizowanie przedstawionego problemu, przedstawienie stanowiska oraz rozważenie możliwości podjęcia niezwłocznych działań zmierzających do wyeliminowania pojawiających się wątpliwości.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich